

בַּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם, וּכְתִיב (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה. בָּנִים אַתֶּם מִמֶּשֶׁה, וְכָתוּב (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָתוּב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

בַּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם. וּכְתִיב (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה. בָּנִים אַתֶּם מִמֶּשֶׁה. דְּכָתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. וּכְתִיב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (מלכים ב ד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלִישֶׁע מַה אַעֲשֶׂה לָּךְ הַגִּידִי לִי מַה יֵשׁ לָּךְ בַּבַּיִת. אָמַר לָהּ אֱלִישֶׁע, כָּלוּם יֵשׁ לָּךְ עַל מַה שֶּׁתִּשְׁרָה בְּרַכַּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? שְׁשִׁנְנוּ, אֲסוּר לְאָדָם לְבָרֵךְ עַל שְׁלֶחַן רֵיק, מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַבְּרָכָה שְׁלֹמְעֵלָה לֹא שׁוֹרָה בְּמָקוֹם רֵיק.

לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה. ר' שְׁמַעוֹן פָּתַח, (מלכים ב ד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלִישֶׁע מַה אַעֲשֶׂה לָּךְ הַגִּידִי לִי מַה יֵשׁ לָּךְ בַּבַּיִת. אָמַר לָהּ אֱלִישֶׁע, כָּלוּם אֵית לָּךְ עַל מַה דְּתִשְׁרִי בְּרַכְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּתַנִּינָן אֲסוּר לִיה לְבַר נָשׁ, לְבָרְכָא עַל פְּתוּרָא רִיקְנִיא. מְאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּבְרַכְתָּא דְּלַעִילָא, לָא שְׂרִיא בְּאַתְרֵי רִיקְנִיא.

וּמִשּׁוּם כִּף צָרִיף אָדָם לְסַדֵּר עַל שְׁלֶחַנו לְחֵם אַחַד או יִתֵּר לְבָרֵךְ עָלָיו. וְאִם לֹא יָכוֹל, צָרִיף לְהַשְׂאִיר מְאוּתוֹ מְזוֹן שְׂאֵכַל עַל מַה שְׁיִבְרֶךְ, וְלֹא יִמְצֵא שְׂמֵכְרֶךְ בְּרִיקְנוֹת.

וּבְגִינֵי כַף, בְּעֵי בַר נָשׁ לְסַדְרָא עַל פְּתוּרִיָּה, חַד נְהָמָא, או יִתֵּיר, לְבָרְכָא עָלָיו. וְאִי לֹא יָכִיל, בְּעֵי לְשִׁירָא מַהֵהוּא מְזוֹנָא דְּאָכַל, עַל מַה דִּיבְרֶךְ. וְלֹא יִשְׁתַּפַּח דִּיבְרֶךְ בְּרִיקְנִיא.

בֵּינָן שְׂאֵמְרָה אֵין לְשַׁפְּחָתָךְ כָּל בַּבַּיִת כִּי אִם אֲסוּף שְׁמֹן - אָמַר, וְדַאי הָרִי בְּרַכָּה שְׁלֵמָה בְּזֵה, שְׁכַתוּב (קהלת ז) טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב. שְׁשֵׁם קְדוֹשׁ יוֹצֵא מִשְׁמֵן לְהַתְּבַרֵךְ וּלְהַדְלִיק מְנוֹרוֹת קְדוֹשׁוֹת. מַהוּ הַשְּׁמֵן הַזֶּה? (כמו שְׂאֵמְרָה בְּרֵאשִׁית ב) וְנִקְרָא יִצְא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן) רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָה (תהלים קלג) כְּשֵׁמֵן הַטוֹב עַל הָרֵאשׁ וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אֵלֵין טוּרֵי דְּאֶפְרַסְמוּנָא דְּכָיָא.

בֵּינָן דְּאֵמְרָה, אֵין לְשַׁפְּחָתָךְ כָּל בַּבַּיִת כִּי אִם אֲסוּף שְׁמֹן. אָמַר וְדַאי הָא בְּרַכְתָּא שְׁלִימְתָא בְּהַאי, דְּכָתִיב, (קהלת ז) טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב. דְּשְׂמָא קְדִישָׁא מִשְׁמֵן נִפְקָא, לְאַתְבְּרָכָא, לְאֶדְלָקָא בּוֹצִינֵין קְדִישִׁין. מְאִי שְׁמֹן דָּא. (כמה דַּתְּ אָמַר בְּרֵאשִׁית ב' וְנִקְרָא יִצְא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן) ר' יִצְחָק אָמַר, כְּמַה דַּתְּ אָמַר, (תהלים קלג) כְּשֵׁמֵן הַטוֹב עַל הָרֵאשׁ וְגו'. ר' אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אֵלֵין טוּרֵי דְּאֶפְרַסְמוּנָא דְּכָיָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, טוֹב שֵׁם - כְּמַה טוֹב שֵׁם עֲלִיּוֹן שֶׁל מְנוֹרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת קְדוֹשׁוֹת כְּשֶׁפֶלֶן מְאִירוֹת מִשְׁמֵן טוֹב, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ. וְאֲסוּר לְאָדָם לְהַזְכִּיר אֶת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיקְנוֹת. שְׁפַל מִי שְׂמֹזְכִיר אֶת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיקְנוֹת, טוֹב לוֹ שְׁלֵא נִבְרָא. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא צָרִיף

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, טוֹב שֵׁם, כְּמַה טְבָא שְׂמָא עֲלָאָה, דְּבוֹצִינֵין עֲלָיִן קְדִישִׁין, כְּדִלְהוּ נְהָרִין מִשְׁמֵן טוֹב, כְּמַה דְּאֵמִינָא. וְאֲסוּר לִיה לְבַר נָשׁ, לְאֶדְפְּרָא שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיקְנִיא. דְּכָל מָאן דְּאֶדְפֵּר שְׂמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיקְנִיא, טַב לִיה דְּלֹא אַתְבְּרִי.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא אֶצְטְרִיף לְמַדְפֵּר שְׂמָא קְדִישָׁא אֶלָּא בְּתַר מְלָה. (ד) 91